6377 Ն· 1890 ԱՊՐԻԼ 14 ՇԻՄԱՍ ԻՐԹԼՈՒ 31 ԻՆՋԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖ · ԱՊՐԻԼ 26 Ն· 6377

30 ԲԱՐԱ

Մանկական Էջերեան

30 ԲԱՐԱ

Գալ՝ բամբզ հաՖթաստա 3 տէՖա չըզար

—

Թանգրա իչլեն սեհելիք Մեհիտ 7
Իսրանգալ իչլեն » » 6
Բօսբա իւնգրեքի պիկէ այիտ տիր

Գալաթատա, Ագապ-զաբուսունտա, Զեղմէ մեյտանընտա, Ֆուրբունուն զարշըսընտա 298 նիւմերօյու Մանգուամեի էֆֆեար մաթպաասընտա:

مطبعه وادارەخانەسی

—

غلطه ده چشمه میدانده ۲۹۸ نومرولی محل مخصوصدر

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قزه‌بت یانوسیان

١٣٠٦ ՆԻՍԱՆ ١٤ ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ Ե· ՓԱՆՈՍԵԱՆ ١٣٠٧ ՐԱՄԱԶԱՆ ٧

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Տիւնքի սէլամլըգ ըէսմի ալինի Հաամիտիեէ ճամիսինտէ իճրա պույրուլադագ, խիթամը ըէսմի պէհինտէ, զաթը հազրէթի Բաշիշահի ուչըգ բայրաթնա ըաքիպէն Եըլուըգ խասթախանէսի բիչկեահընա կիւէրէք, խասթէկեանընն ումումընա պիրէր լիրա աթիեէյի Շահանէ իհսան պուեուրմուշլար տըր։

Լոնդայի ըէսմի պէհինտէ տաեիրէյի մախսուսէտէ հազրը պուլունան էճանիպէ, իլթիֆաթը Բաշիշահի թէպլիղ վէ թէպշիր պույրուլմուշ տուր։

Գարատէնիզ պողազընընն Ռումէլի ճիհէթինտէ քեաին վէ քէոյիւլէրէ աեիտ պազը արազինին, ճիվար օլան պիւեիւք չիֆթլիքլերէրէ իլհազ իտիլիպ իտիլմէմիշ օլաուղու մէսէլէսինի թէտգիգ իչուն, Եէրլի քէօնիւնէ կիթմէք իւզրէ, 6 քիշիտէն միւրէքքէպ պիր հէյեէթի ֆէննինէ ինթիխապ իտիլմիշ օլաուղունու «Մանիթէօր» եազմըշ տըր։

Պէյրութան Շամա գատար պիր շըմէնտըֆէր ինշասը իչուն, Պէյրութա չիրքէթի Օսմանիէ նամըյլա պիր գումբանա թէշէքքիւլ իտէրէք, 250,000 լիրա գատար թէրաքիւմ իթմիրտիկինի «Սատատէթ» եազրեօր։

«Լա Թիւրքի»ղազէթասընընն Պուլկարիսթան վէ Ռումէլիի Շարգիեէ տուխուլի մէն օլունմուշ տուր։

Վիէննատա չըգան «Բրէս» ղազէթասընընն ապրիլ 20 թարիխլի նիւսխէսինին մէմալիքի Շահանէնէ տուխուլի մէն օլունմուշ տուր։

Գապը զապթիեէ թարաֆընտան, պու քէրրէ, իչէ կիւճէ եարար 200 գատար տիլէնճիլէր, չէհրիմիղտէն մէմիէքէթլերինէ իրսալ օլունմուշլար տըր։

Զաթը հազրէթի Բաշիշահիեէ Շուէա-Նօրվէկիա գրալը Օսգար հազրէթլերի թարաֆընտան իթա օլունան պազը հէտիեէլերին արզ ու թազտիմի իչուն պիր հէյեէթի մէպուսէնին Տէրսաատէթէ իզամ օլաուղունու «Էնտէրանտանս Պէլժ» ղազէթասը եազտըգտան սոնրա, հէյեէթի մումաիլէյհին Թէհէրանա կիտէրէք Շահ հազրէթլերինէ մախսուս օլան հէտիեէլերի տէ թազտիմ իտէճէկինի պիեան իթմիշ տիր։

Օսմանը վէ Ամսթրիա կէօմրիւք թարիֆալարը հազրընտա թարաֆէյն մէէմուրլարը պէյնինտէ իթթիֆագ վէ իթիլաֆ հասըլ օլմուշ իսէ տէ, թիճարէթ մուահէտէսինին հէնուզ իմզալանմաղա գարիպ պիր հալտէ օլմատըղընը «Մանիթէօր» եազմըշ տըր։

Վիէննատաքի Վրայն պանգասընընն մուավէնէթիյլէ Ռումէլի շըմէնտիֆէրի իշլեթմէ շիրքէթինին թահվիլաթընընն պիր սիլիսինի Պերլինտէքի Տայչէ պանդ իշթիրա իթմիշ օլաուղու մալիւմ օլուպ, «Մանիթէօր»ին պէեանընա նէզարէն, մէղքիւր պանգա պու քէրրէ պարօն Հիրշին թահվիլաթը միթէպագրեէսինի տախի իշթիրա իթմիշ, վէ պու մուամէլէտէ, Տայչէ պանդ իլէ պարօն Հիրշ 100ատէ 25 հիսապըյլա միշթէրէք պուլունմուշլար տըր։

Գասապա շըմէնտըֆէր իտարէսինին, Սումա շիւպէսինի բազար իրթէսինէ գատար իշլեթմէկէ պաշլաեաճաղը իշարը մահալլիտէն տիր։

«Մանիթէօր» ղազէթասը, պու արա Պէյօղլուտա գըզամըղ խասթալըղընընն պիր տէրէճէ շիտատէթլէ հիւքմֆէրմա օլուպ, հաթթա զէնկին ֆամիլեալարտա 45 վուգուաթ օլաուղունու, վէ սոն իկի այ զարֆընտա 200 ճօչուղուն պըրօնշիթ խասթալըղընա թութուլմուշ օլաուգլարընը պիլդիրէան, մէրճիինին նազարը տիզգաթընը ճէլպ իտիեօր։

Իսլահաթը ատլիեէ գօմիսիօնը ըէեիսի աթուֆ Լէպիպ էֆ. հազրէթլերի թարաֆընտան, ուսուլը մուհաքէմաթը ճէզաիյեէ դանուընընն իթհամ ֆասլընընն թայ վէ իիրաճը հազգընտա, մէճլիսի վիքէլաեէ թազտիմ օլունան լաեիհա իւզէրինէ, մէճլիսի վիքէլատէն խաքիբայի Շահանէեէ թազտիմ օլունան մազպաթանընն մէրիկեէթի ահքամընա պու քէրրէ իրատէյի Բաշիշահի շէրէֆսատը օլաուղու կիպի, թաշրալարտա տա հէյեէթի իսթինթազըյեէնին իսլահը ահվալիյլէ միւքէմմէլ պիր հալէ իֆրազը իչուն տախի, էմր ու ֆէրմանը Բաշիշահի շէրէֆսուտուր իյլէմիշ տիր։

Պօհանա նէհրինին թաթհիրի խուսուսունու միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, պու տէֆա պապը սերասքերիտէ պիր գօմիսիօն թէշէքքիւլ վէ իճրայի միւզաքէրաթլա, լազըմ կէլէն խարիթաեր թանզիմ իյլէմիշ տիր։

Ռուսումաթ էմինի տէվլ· Բաեիֆ բաշա հազրէթլերի, կէշէն կիւն տախիլեէ նազրը տէվլ· Միւնիր բաշա հազրէթլերիյլէ, կէօմրիւքտէ ինշա օլունաճաղ թրանիսթ ան պարլարը հազգընտա միւզաքէրէ իյլէմիշ, վէ պու սըրատա Յովհաննէս գալֆա ատախի ճէլպ օլունմուշ տուր։

Եանեա վէ Մանասթըր վիլաեէթլերինտէ պուլունան մանասթրըլարա միւնհասըր արազիի վազֆիեէնին ճիհէթի աեիտիեէթի իլէ ֆիւզուլի թահթը հիւքմէրինտէ պուլունտուրուլան էմլաք վէ արազինին մէյտանէ չըգարըլմասը խուսուսաթընընն թէֆթիշի զըմընընտա, տէֆթէրի խաղանի նէզարէթի թարաֆընտան, Պաղտատ տէֆթէրը խագանի միւտիրի իզզ· Նաֆիզ պէյ մէէմուր իտիլմիշ տիր։

Էլեէվմ Իզմիրտէ պուլունան բըրէնս Սագս վայմար կէլէճէք հաֆթա շէհրիմիզէ կէլէճէք տիր։

---

2 հաֆթատան պէրու շէհրիմիզտէ պուլունան բրէնս Սագս Մէյնինկէն էվվէլքի ագշամ Վիէննատա միթէվէճճիհէն շէհրիմիզտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Պէրլին աթըպպայի մէշհուրէսինտէն տոգթօր Վիրխօֆ շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր։

Պուլկարիսթան ասքէրիկինտէ պուլունան պիր խայլի Իսլամ, կէօրտիւքլերի մուամէլէյի թահգիրիեէտէն, ֆիրար իլէ էսիրնէեէ կէլմիշլեր տիր։

Տուեունը ումումիեէ մէճլիսի իտարէսինին հաեիզ օլաուղու իգթիսարընընն թահտիսի նազարը յլա պագըլան թահվիլ մուամէլէսինին մէշրուիյեէթի մէսէլէսինճէ, թահվիլի տուեուն, սուրէթի գաթիյեէտ ճանիպի հիւքիւմէթի Սէնիյեէտէն թասսիպ պուլուլտուղու վաղըթ, միւշքիլաթը վազրա, համիլ օլտուգլարը թահվիլաթըն թէպտիլի լեհինէ պիր գարար իսթիհսալ իթմէք իւզրէ, հէր նէվ թահվիլաթ համիլլերինտէնտէն միւրէքքէպ պիր իճթիմար ումումինին ադը իլէ, պէր թարաֆ օլունապիլտիկի պուրատա զանն օլունտուղունու «Լ· Հէրալտ» եազմըշ տըր։

Պուլկարիսթան պանգասընընն մուամէլաթը մալիեէսի եէվմէն ֆիեէվմէն քէսպի ինթիզամ վէ թէրաքգը իթմէքտէ օլաուղունու «Լէվանթ Հէրալտ» եազմըշ տըր։

Խարիճիեէ վէ մալիեէ նազրընընը տէվլ բաշալար հազարաթը յլա սրհիյեէ մէէմուրլարընտան սատատ. նէվշան վէ Սերվիչէն էֆէնտիլէր հազարաթընտան միւրէքքէպ օլարաք, պազը մէսաեիլի մուհիմմէ հազգընտա իճրայի միւզաքէրաթ իյլէմէք իւզրէ, տաեիրէյի խարիճիեէտէ պիր գօմիսիօնը մախսուս թէշէքքիւլ իթմիշ վէ էվվէլքի կիւնտէն իթիբարէն իճրայի վազիֆեէ պաշլամըշ տըր։

ԻԱՐԻՃԻԵԷ

ԲԱԼԿԱՆՔԱՂ

Պէրլին 23 ապրիլ

Բրուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան մէճլիսի մէպուսանէ թազտիմ օլունան պիր լաեիհատա, Գաթօլիք քիլիսէսինէ իանէ օմագ իւզրէ իթա օլունան մէպալիպ եինէ հիւքիւմէթէ աեիտ օլաճաղը, վէ ֆազաթ հիւքիւմէթ պունտան տօլայը, Գաթօլիք քիլիսէսինին իհթիեաճաթընա հազը պուլունմազ իւզրէ, 560,000 մարգ իթա իտէճէկի պէեան օլունմուշ տուր։

Տարմշթատ 23 ապրիլ

Ինկիլթէրա դրալիչասը պուրաեա կէլէր։

Պրիւքսէլ 23 ապրիլ

Մ· Սթանլէյին շէրէֆինէ վիրիլէն զիեաֆէթատ դրալ աեիլէսի հազը պուլունմուշ տուր։

Պէլկրատ 23 ապրիլ

Մէճլիսի մէպուսան, իհթիեաճաթը ասքէրիեէեէ սարֆ օլունմազ իւզրէ, 10 միլիօն ֆրանգ թէսարիֆի իչուն վերկիլէրէ 5 սանթիմ զամմ օլունմասընա գարար վերմիշ տիր։

Վիլհելմշաֆէն 23 ապրիլ

Իմբերաթոր, մաեէթինտէ մարբէչալ Մոլթքէ պուլունաուղու հալտե, Օլտենպուրկա ազիմէթ իթմիշ տիր։

Վաշինկթոն 23 ապրիլ

Գոնկրէ, սենաթոնրն Շիգակո սէրկիսի նիզամաթլընը իսլահ իթմէսինէ բիղա կէօսթէրմէմիշ տիր։

Մայիսին պիրինճի կիւնիւ եօրթու� 70.000 դատար ամէլէ նիւմանեիշտե պուլունաճագլար տըր։

Դօրթ 23 ապրիլ

Բէեիսի ճումհուր Պասթիւեաա կէլտի։ Դօրսիգաեա օլան սէյեահաթընա պուրատա խիթամ վերէճէկի միւհթէմիլ տիր։

Վիէննա 23 ապրիլ

Իրան Շահընրն աեիլէսինտէն պիրի պէրայի թէտավի պուրաեա կէլտի։ պիր կէօնա մէրասիմ իճրա օլունմատը։

Պէլկրատ 23 ապրիլ

Սգուբչինա մէճլիսի տիւն ազ-շամ խաֆիեէն իճթիմա իտիպ, հիչ պիր էճնէպի գ ապուլ օլունմամըշ տըր։

Բէչթա 23 ապրիլ

Հիւքիւմէթ, բայթախթաքի հիւքիւմէթ ֆապրիդալարը ամէլէսինին մայիս պիրտե չալըշմամալարընա միւսաատէ իթմիշ տիր։

Վիէննա 23 ապրիլ

Մէճլիսի մէպուսանտէ, ազատէն Եէհուտի խասիմի պիրի, Ալմանեա իլէ իթթիֆագը բէտտա վէ Ռուսիա իլէ իթթիֆագը իլթիզամ իթմիշ տիր։ կէնճ Զէհլի թարաֆտարլարընտան պիրի, Զէհլիլէրին Ալմանլաշմադ իսթէմէտիքլէրինի պէեան իթմիշ տիր։ պաշ վէքիլ գօնթ Թաաֆէ, Պօհէմեա Ալմանլարընն տախի Սլավ օլմագ իսթէմէտիքլէրի ճէվապընը վերմիշ, վէ մումանլէյհին, կէնճ Զէհլիլէրին էսասէն Ալմանեա Զէհլիլէրինին իթիլաֆընա մուխալիֆ օլմաեաճագլարընա տաեիր օլան պէեանաթընը, նազարը իթիպարէ ալմըշ տըր։

Բարիստե քիւշատ օլունան սերկի միւնասեպէթիլէ, Ֆրանսաճա 445 միլեօն ֆրանգ թէմէթթիւ հասըլ օլմուշ տուր։

Ռուսիատա միւթէմէքքին Ալմանեալը մուսէվիլէրտէն պիր չօղունուն թարտ օլունմագտա օլտուղունու «Լինտէբանտանա Պէլժ» եազըեօր։

Ալմանեա մէճլիսի մէպուսանը քիւշատ օլունուր օլունմագ, իբի գօլ օրտու թէչքիլի իչին թախսիսաթը ֆէվգէլատե թալեպ օլունաճաղը, Պէրլինտէն իչար օլունմուշ տուր։

Ալաֆրանկա մայիսին կինէ գատար տէվամ իթմէք իւզրէ, պուքէրրէ Վիէննատա բօսթա բուլարը սէրկիսի քիւշատ իտիլմիշ տիր։

ՍԱՐՍԱՓԻՑԵԼ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Ապրիլ 14

Խահ. Ռամ. տիւն ագ. գր. Գ. Ք	20-19
» » » էն եիւքսէք	20-14
» » » էն աշաղը	20- 9
Պու սապահ աշբլոը . . .	19- 9
Խթիգ. տախ. տիւն գաբ Գ. Ք.	53-36
» » էն եիւքսէք	54-
» » էն աշաղը	53-35
» » աշբլոը . .	53-32
Մըսըր միւթթահըտ գաբ. .	–
Պու սապահ աշբլոը	–
Ամրի Ա. . . . . Գ. Ք.	39-30
» Բ.	24-25
» Գ.	20-13
Ռումելի շըմէնտըֆէրի . . .	73-
Ազճէ Ֆայիզի	6-
Բաբոր, զուրուշ	–
Հէվալէսիզ »	15

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գոէտի ժէնէրալ, ... Գ. Ք.	9-20
Նոր անսոլ պանգ. ը. Գ. Ք.	7-12
օսիէթէ ժէնէրալ	4-28
Գոմվայ . . . . . Գ. Ք.	4-89

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՆԱՆՍԸ

Ոսմ. լիր. 100 զլ. տան	Զլ. Փ.
Պէեազ Մէճ. ֆարգը .	108-10
Մէթալիք » .	100-10
Պէշլիք » .	103-10
Ալթընըզ » .	103-10
Ինկիլիզ լիրասը	110-10
Ֆրանսըզ լիրասը	87-26
Բոլ	80-91
Գրիմից ալթունու	51-10
Պարպոն գայմէսի	8-25
Ֆիորին, % 3	10-70
Ֆրանգ, % 3	22-80
Լոնտրա, 3 այ վատէ	109-30

ԹԱՍԼԻՑԵԷ	Զլզ. Փ.
Իրի	12-
Ուֆագ	11-

ՄԷԿԹՈՒՊ

ՄՈՒԽԹԻՐԻ

Դ.

Պունտան էվվէլքի մուխթիրէլէրիմիզդէ, Գայսէրիյէ Առաջնորդու Դեր. Տրդատ վարդապետ Գալեանընն, եպիսկոպոսլուգ բիւթպէսինէ թէրֆիի հագգընտա պէեան իթմիշ օլտուղումուզ իշթիեագը տէրուն, վէ իշճէ թաատատ օլունան էհէմմիյէթ, վէ մէնֆաաթը կէօնակէօն, թէշէքքիւր իտէրիզ քի մահէլլինճէ հէման նազարը իթինաեա ալընարագ, էսէրի սէմէրէյի մաթլուպսինի կէօսթէրմիշ օլտու, շէյլէքի,

Գայսէրիյէ Գաւառ. Ընդհ. ժողովու, օր պապտէ էվվէլճէ սէպգաթ իտիպտէ իճրասըզ գալմըշ օլան պիր գարարլարընը ալէշչիմապ թէէեիտ, վէ իճրասընընտա թէագըպ պիրլէ, ճանիպի Բաթրիդխանէեէ արզը քէյֆիյէթի իյլէմիշ օլտուգ. լարը ճիհէթլէ, Ամեն. Սրբազան Պատրիարք հայր հազրէթլէրի թարաֆը ֆաղիլանէլէրինտէն տախի, Վեհ. Կաթողիկոս հազրէթլէրինէ, միւմիլէյհին եպիսկոպոս թագտիսի իչին վագթի իզամընընա տաեիր պիր գըթա թահրիրաթ թէսթիյը գըլընտըղը, կէրէք «Արեւելք»տէ, վէ կէրէք 6376 նիւմէրօլու Մանզումէնիզտէ, վուֆուրու մէսէրրէթ վէ մէմնունիյէթի պէղաեէթ իլէ գըրաաթ օլունմուշ տուր։

Վաթան վէ միլլէթիմիզին շէրէֆ վէ մէնֆաաթընա տաեիր օլան պէօյլէ պիր միւհիմմ վազիֆէյի մուգատտէսէ իճրասընճա տիրիզի իգտամ իթմէմիշ օլտուղ լարընտան տօլաեը, հէյեէթի միւհթէրէմէյի մէճլիսի մահէլլիյեէեէ պէեանը շիւքրանիյեէթլէ պէրապէր, անընինֆազը իճրասը եօլունտա Ս. Պատրիարք հայր հազրէթլէրի թարաֆընտան վուգուա կէլէն իհթիմամը բէտէրանէ իչին տախի, ալէնէն թագտիմի թէշէքքիւր իյլէրիզ։

Հաքէղա, մէսէրրէթլէ մալամալ օլան իշպու մուխթիրէմիզլէ, ումումի վաթանտաշլարըմըզա թէպշիրի քէյֆիյէթ, վէ միւմանիլէյհ Գեր. Տրդատ վարդապետի իսէ, պի հագգին նաեիլ օլտուղու հիւրմէթ ու իլթիֆատտան տօլաեը թէքրիմ վէ թէպրիք իտէրիզ։

Պու խուսուս հագգընտա օլան մուխթիրէմիզի շիմտիլիք պուրատա խիթամ իտիպ, պունտան սոնրա տախի, Գայսէրիյէէնին մալիմաթը միւհիմմէյի թարիխյեէսիյլէ պէրապէր, էհէմմիյեէթլէրի, Առաջնորդլուգ մէսէլէսինտէն բէքտէ կէրի գալմաեան, վէ մէքեաթ պի մահէլլիյեէեէ, վէ խասթէկեանէ, վէ ումուրու թիճարէթին թէվսի վէ թէէմինինէ մէտարը քիւլլի օլմասը իճապ իտէր օլան թիճարէթ օտասը իլէ, թիճարէթ մահքէմէսինէ տաեիր օլան մուխթիրէլէրիմիզի տէ, վագթիմիզ միւսաատէ իթտիքճէ, բէյտէրբէյ վաթանտաշլարըմըզըն էնզարը տիպ գաթընա արզ իտէճէկիզ տիր։

Գայսէրի Երեսփոխանը
Ե. ՊԱԼԸԿՃԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԴ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ մարտ ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Բարեգութ Տեարք և Ազնուասիրտ Տիկնայք,

	Ընդ. դրամ
Բարեսէր ոմն	540
Տիկին Մարիամ Ե. Տիլսիզեան	540
Ղազարոս Սայ Ապալըեան	324
Գարակէօմրիւկի Ազգատահնամ Ընկերութիւն ձեռամբ Մարգար Մարգարեանի	330
Վարդան Աճէմեան	108
Մ. Թըվիշլի (Անգլիացի)	108
Շապին գարահիսարցի ոմանք	108
Արշակ Սպարթալի	108
Գրիգոր Մագուլեան	108
Ռուբէն Փափազեան	60
Մ. Պօղոս Մաթէոսեան	54
Միխալատի Սավիտիէ	54
Կարապետ Գալփաքճեան	54
Մ. Ցարութիւն Արղանեան	50
Ի Բերա, Պաղճէլի խանի դանձանակի հասոյթ ձեռամբ օտա պաշի Պաղտասարի	50
Բարեսէր ոմն	40
Լէոն Թէրզեան	40
Աստիկ Աստուածատուրեան	40
Ստեփան Ե. Լպէեան	20
Մաքսի քէսէտար Նազարէթ	20
Մկրտիչ Ս. Կէսարեան	20
Տկ. Տիրուհի Տէր Կարապետեան	20
Յակոբ Մարտիկեան	20
Մաքսի քէսէտար Օհան	20
Մկրտիչ Խաչատուրեան	20
Զամիչեան եղբարք	20
Յովսէփ Էրկանեան	20
Տիգրան Ցարութիւնեանի սրճարանէ հացագին	20
Յակոբ Տօնէլեան	10
Մ. Կարապետ Մատանեան	5
Գումար	2831

Սթամպօլլուեան Ե. Բարսեղ և Այճեան Յակոբ էֆէնտիք, իւրեանց բարի և գովելի սովորութեանց համեմատ, այս տարի ևս Պալըք բազարի, Պահճէ գաբուլի, և այլ բարեսէր անձինքներէ հաւաքելով յղած են՝

325 հոխայ աճառ, 400 հոխայ բրինձ և 91 դահեկան արծաթ։ Բարեպաշտ ոմն՝ 100 հոխա չէօրէկ 135 հատ նարինջ, Բարեպաշտ ոմն՝ 15 հոխայ շաքարեղէնք, Բարեպաշտ ոմն՝ 135 հատ նարինջ, Մհի. Ցարութիւն Արղանեան 1 հորթ, Գրիգոր Քէսիքպաշեան 2 ոչխար, ի Ֆէրիքէօյ բնակեալ Միհրան էթմէքճեան 1 ոչխար, Տիկին Բ. Թէքքէեան 1 ոչխար, Քրիս Արզրմանեան 1 ոչխար, Կարապետ Պասմաճեան 1 ոչխար, Բարսեղ Սպէնչեան 1 ոչխար, Ղալաթացի Մհի. Մկր՝ 20 հատ հաւ, 500 հատ հաւկիթ, 7 հոխայ չէհրիյէ, 54 հոխայ ձուկ քէֆալ, Բարեսէր ոմանք ձեռամբ Ցարութիւն Հէքիմեանի 600 հատ հաւկիթ, Ցարութիւն Հէքիմեան 400 հատ հաւկիթ, Պօղոս Մարտի օղլու 44 հոխայ ձուկ քէֆալ, Գումգափուցի ձկնորս Յովհաննէս 14 հոխայ ձուկ քէֆալ, Գարթալցի Մհի. Մկրտիչ, Խաչերես Խաչիկեան և Եալը օվացեան Յակոբ՝ 275 հոխայ պրասա, Զէմզէմ օղլու Պետրոս 2 կողով խոյլականջ, Սամուէլ Ղ. Պարտիզպանեան 550 հատ սիկարի թուղթ, Գառնիկ Գավաֆեան 25 զոյգ կոշիկներ, Տիկին Տիրուհի Փանոսեան 1 հարելի Ս. Խաչի բռնիչ, 1 քրօշէլի ծածկոց, Տիկին Կ. Իւթիւճեան 30 զոյգ գուլպա (ձեռագործ)։

ԼՕՔՍԻՒԶ ՎԷ ՖԱԳԸՐ ԶՕՃՈՒԴԼԱՐԸՆ ՀԱԳԴԼԱՐԸ

Վ. Է ԵԱԽՕՏ

ԵՒ-Ղ ԴԷՆ ՎԷ Ե-ԽՕՏ Է-Ղ ԴԷՕՐԸ ԷՒ-Ղ ԴԷՆ ԼԷՐ-ԼԷԷ ԴԷՐ ՀԷ-ՈՂ

(6374 ՆԷ-ՎԷՐՕՈՒՆ ԴՈԷԼԵԷ)

Յայտնի է նմանապէս, որ քանիցս անգամ միաբանութիւնը փախել է հաշուեառութիւնից, որ եղել են միաբանութեան կողմից անտեղի և բոլորովին ապարդիւն ծախքեր, որոնք Սարգիս Վ. Թէոդորեանը «գողութեան» է նմանացնում։ Յիշատակելի է և այն գլխաւոր փաստը, որ այսօր Հայ Լուսաւորչականներն արդէն ինն տարի է մուտք չեն ունենալ Մուրատեան վարժարանը (1), որ այդ վարժարանը իսկապէս փակուած պիտի համարուի, որովհետև Սարգիս Վ. Թէոդորեանը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հրամանով Ամենայն Հայոց Ազգային Ժողովի կողմից ընտրուած Ս. Պատրիարք հայր հազրէթլէրի թարաֆընտան վուգուա կէլէն իհթիմամը բէտէրանէ իչին տախի, ալէնէն թագտիմի թէշէքքիւր իյլէրիզ։

Հաքէղա, մէսէրրէթլէ մալամալ օլան իշպու մուխթիրէմիզլէ, ումումի վաթանտաշլարըմըզա թէպշիրի քէյֆիյէթ, վէ միւմանիլէյհ Գեր. Տրդատ վարդապետի իսէ, պի հագգին նաեիլ օլտուղու հիւրմէթ ու իլթիֆատտան տօլաեը թէքրիմ վէ թէպրիք իտէրիզ։

Պու խուսուս հագգընտա օլան մուխթիրէմիզի շիմտիլիք պուրատա խիթամ իտիպ, պունտան սոնրա տախի, Գայսէրիյէէնին մալիմաթը միւհիմմէյի թարիխյեէսիյլէ պէրապէր, էհէմմիյեէթլէրի, Առաջնորդլուգ մէսէլէսինտէն բէքտէ կէրի գալմաեան, վէ մէքեաթ պի մահէլլիյեէեէ, վէ խասթէկեանէ, վէ ումուրու թիճարէթին թէվսի վէ թէէմինինէ մէտարը քիւլլի օլմասը իճապ իտէր օլան թիճարէթ օտասը իլէ, թիճարէթ մահքէմէսինէ տաեիր օլան մուխթիրէլէրիմիզի տէ, վագթիմիզ միւսաատէ իթտիքճէ, բէյտէրբէյ վաթանտաշլարըմըզըն էնզարը տիպ գաթընա արզ իտէճէկիզ տիր։

Գայսէրի Երեսփոխանը
Ե. ՊԱԼԸԿՃԵԱՆ

(1) Եալընըզ տօգուգ սէնէ տէկիլ, իլլա ալթմըշ սէնէտէն, եանի մէզքիւր վարժարան աչըլալըտանպէրու վասիյէթնամէնին ահքեամընա մուվաֆըգ սուրէթտէ հիչ պիր Հայ չօճուղու գապուլ օլունմամըշ տըր։ չիւնքի, շիմտիեէ տէկին, նասըլքի պաշգա տէֆա տախի պիլտիրմիշիզ տիր, Մխիթարեան բէտէրլէր, էվվէլա Գաթօլիք քիլիսէսինի դապուլ իթտիրմէտիքճէ, ալմամըշլար տըր, վէ պու շարթը իճրա իթտիքլէրինիտէ պիզ իճատ իտէրէք սէօյլէմէկիսպ, իլլա քէնտիլէր աչըգտան աչըղա իգրար իյլէմէքտէ տիրլէր։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
Հանրագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության
Հայաստանի Ազգային Դաշնակցության
Հանրագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ

(Գիրք առաջին)

Ազգային Ազատագրական Շարժման Հայոց Ազգային Ժողովի Գործադիր Մարմնի Նախագահ Ն. Ս. Ամատունի

ՍԷՖԱԼԷԹԻ ԼՕՆՏՐԱ

(66)

—Պու մարապե՞ա քիմ տիր, պունո՞ւն նէ իչի վարարը պուրատա, աճապա պո՞ւ նէ իսթէր պէնտէն. հէյ, եա՛հու, մատամ, պըրա՛զ ընըզ պէնի քէնտի հալիմէ... պէնիմ. նէ՛ սիպէ վէ նէտէ քիմ. սէնէ իհթիեաճըմ եօգ տուր... —տէնի հայդ ըրտը Պիւլթօն, զընտանատան իչէրի Սիւզաննանըն կիր տիկլինի կէօրտիքտէ։

Պիւլթօն պունու սէյլէմէքտէ իքէն իքինճի կուվէրնէօրտէ գարուեու գարամագտա օլտուղունտան, Պիւլթօն իլէ Սիւզաննա եաղընըզ գալտըլար։

Պիրտէ Սիւզաննա եիւգիւնտէն նիզ ապընը պիր թարաֆա ատթըպ վէ Պիւլթօնատա մէրդումէնին եիւգիւնիւ կէօրէրէք թանըտըղընտա պիր հայդ ըրըղ տըր գըրագտը։

Սիւզաննա, կէրչի հիչ սէս չըգարմագտա տէկիլ իտի, լաքին, կէօզլէրիտէ եաշ իլէ միւլէմնա պուլունմագտա իտի։

—Սո՛ւս օլ, - տէտի Սիւզաննա մէրդումա, բարմաղընըն պիրինի քէնտի տոտագլարը իւզէրինէ վաղ իտէրէք։

Պատէհու, մէրդումէ կիտիպ Պիւլթօնուն եաթմագտէ օլտուղու թահթա պիր քէրէվէտ նէզտինտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք։

—Սո՛ւս օլ, - տէտի թէքրարէն Պիւլթօնա, - սէֆի՛լ ատէմ, քիւֆր ու հադարէթի պէր թարաֆ իյլէ, զիրա, Ալլահըն ինաեէթի պիւեիւք տիւր, վէ նասըլ քի իշթէ իսպաթըտա մէյտանտէ տիր, պիր տէֆա տահա պիր պիրիմիզի կէօրմէքլիք իգ պալինէ նաեի՛լ օլտուգ։

Պիւլթօն պունու իշիտինճէ, քեամիլէն սուս օլտու, չիւնքի, մէրդումէեի խայլի վագըթտան պէրու էզճան ու տիլ սէվմէքտէ օլտուղունտան, տէրհալ խըշմ ու ղազապը թէսքին օլտուգտան պաշգա, օլ մէրթէպէտէ միթէսսիր օլտու քի, կէօզլէրիտէ եաշ իլէ տօլտու։

—Ա՛հ, բարտօն... բարտօն... Սիւզաննամ, բարտօն... - տէտի Պիւլթօն տոտագլարը արասընտան սէյլէեէրէք։

Վէ Սիւզաննա, եիւգիւնիւ մէրդումունն եիւգիւ իւզէրինէ վաղ իյլէմիշ օլտուղու թագտիրտէ, իքիսի տաքի խայլի վագըթ էյլէճէ դալտըլար, վէ ագլաեըպ կէօզ եաշլարը տէօքէրէք ա՛հը տէրունլար չէքմիլէր։ Պու հէնկամտէ, Սիւզաննա, տաեիմա, ճէնապը Հադդըն լութֆ ու մէրհամէթինտէն պահո իլէ, թէօվֆէքտար օլարագ թէսլիմի բուհ իթմէքլիկին էհէմմիյէթինի վէ պինտէն ալէյհնաեիլի մագֆիրէթ օլմագլըգ իւմիտլէրինի վէ ֆահիտէլէրինի, քէմալի սրագ ու վէճտ ու հալ իւզէ անլաթտըրմաեա չալըշտը։

Պիրտէ պու հէնկամտէ, իւչ տէֆա ընտան գարուսունա վուրուլարագ, արթըգ տիշտը չըդմագլըգ վագթինին կէլմիշ օլմասը անլաթտըրըլտը։ Պիւլթօն իւզերինտէ բէք պիւեիւք պիր թէպէտաիւլ վուգու պուլմուշ իտի, եիւգիւնտէ սէմավի պիր սիւրուր էուէրի հիւքմ իթմէկէ պաշլամըշ իտի, շէօյլէ քի, քէնտու քէնտուեէ սէօյլէեէրէք,

—Արթըգ շիմտի, էճէլէ միւնթազը օլապիլիրիմ... - տէտի։

. . . . . .

Արատան չէնտ տանդըդա կէչտիքտէն սոնրա, իքինճի կուվէրնէօր սիր Բօպէր Մ... Սիւզաննաեա խիթապէն,

—Լաքին, մատամ, սիզ քի՞մսինիզ, վէ մէրդումատա նէ՞ սէօյլէտինիզ քի պէօյլէ պիրտէն պիրէ հէմ սէոյնի քէսամ, վէ հէմտէ հիտտէթի թէսկի՛ն օլտու, զանն իտէրսին քի, պու ատէմ էվվէլքի ատէմ տէկիլ տիր, - տէտի զընտանըն գաբուսունու գարամագտա իքէն։

—Պէն պիր գարըեըմ, վէ մէրդումուն գալպինէ թէէսսիր իշլէթտիրմէքլիկինտէ թարիղ ինի պուլմուշամ տուր, - տէեի ճէվապ վիրտի Սիւզաննա քէսիք քէսիք պիր սէս իլէ սէօյլէեէրէք։

—Ա՛հ, մատամ... մատամ... շիմոիտէ սի՛զ տիթրէմէքտէսինիզ տիր... -տէտի Սիւզաննաեա կէնճ զըզ, մահպուսխանէտէն տիշարը չըզմագտալար իքէն։

Սիւզաննատա պունա գարշըլըգ կէրչի հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի, լաքին արապաեա պինմէքտէ իքէն, քէնտուեի զաղթ իտէմեէրէք, սիեահ թիւլպէնա ալթընտան պիր ըղգըրըգ տըր գոբարարագ աղլամաեա պաշլատը։

Հալպուքի միւրատ հասըլ օլուպ պիթմի՛շ իտի։

19

Հէրքէս, ճօն Գօլտէնին, քէնտի հիւճրէսինտէ սապահա գատար պիր կիւրիւլտիւ իշիթտիկինի, վէ մէզքիւր կիւրիւլտիւնիւն, սաաթ սապահըն եէտի ղուշղունտա, պիրտէն պիրէ քէսիլտիկինի տէրիսաթը իտէղիլիր։

Խալգ, իլք ագշամտան, Նիուկէյթ մահպուսխանէսինին տէօրթ թարաֆընա խընճախընճ տօլարագ պէքլէմէքտէ օլտուղու հալտէ, տար աղաճրտա սաաթ 4 տէ Օլտ-Պայլէյին էօնիւնտէ գուրուլմուշ իտի։

Վէ սաաթ եէտիտէ, Պիւլթօն սալպ իտիլիպ պիթմիշ իտի։

Մէրդում, քէմալի բահաթը գալպ վէ թէսլիմիյէթ իւզրէ, վէ ճէնապը Հագգտան կիւնահլարը իչին մագֆիրէթլէր տիլէեիպ, վէ ճէօմաաթա խիթապէնտէ պաղը տիլտիւզան չէյլէր սէօյլէտիքտէն սոնրա, թէսլիմի բուհ իյլէմիշտի։

Նիուկէյթին իքինճի կուվէրնէօրիս սիր Բօպէր Մ... պատէհու, պատիհէվա տէլլալ օլարագ, Ցամ տէ Բրիզնլարտան օլան պիր գատընըն մաարիֆէթիյլէ, Պիւլթօնուն թէօվֆէքտար օլտուղունու, բասթ կէլտիկինէ սէօյլէմիշ օլտուղունտան, մէզքիւր խայրխահլըգ ճէմիյէթինին չան ու չէրէֆի, պիր գաթ տահա արթմըշ իտի։

Մալիւմ եա Պիւլթօն սապահլանընն սալպ իտիլմիշ իտի։

Վէ շու տաքի մալիւմ տուր քի, կարտիէն կիտիպ ճօն Գօլտէնէ, մուհաքէմէսի սաաթընընն եադլաշմագ տա օլմասընը, վէ պինտէն ալէյհ հազրը պուլունմասընը իիթար իթտիկինտէ, կէրչի լազըմ կէլէն իյզահաթը վիրմէք իսթէմէմիշ իտի, լաքին, ճօն Գօլտէնտէ սօնրատան հագդգաթը հալի տերք իտէպկլտիկինտէն, քէնտու քէնտուեէ,

—Պու կիւն նէօպէթ Պիւլթօնուն տուր, վէ ազ կիւնտէնտէ նէօպէթ պանա կէլէճէք տիր, - տէմիշ իտի։

Մէրդում քէմալի թէսլիմիյէթ իւզրէ էլպիսէսինի կիեեինտի, սապահ թաամընը իթտի, վէ պիլա ֆիւթուր մահքէմէ թարաֆընտան չաղրըլմասընա պէքլէմէկէ պաշլատը։

Թամ սաաթ օնտա հիւճրէսինին գաբուսու աչըլտը, վէ պու տէֆա կէլէն իսէ, պիղդաթ սիր Բօպէր Մ... քէնտիսի իտի։

—Հայտէ կիտէլիմ, չօճուղում, աղաճրդ ճէսարէթլի օ՛լ, կէչիրիլմէսի էն զիեատէ միչքիլ օլան պիր հալ, մահքէմէ հուկուրունա չըգմագլըգ հալի տիր, անտէն սոնրասը իսէ հիչ մագամընտա տըր, -տէտի։

—Պէն զաթէն հազրըրմ, պուեուրունուզ կիտէլիմ, -տէտի ճօն Գօլտէն։

Սիր Բօպէրին արդասընտա պիր կարտիէն, վէ մէրդումուն էլինտէ պիր թէբսի, վէ մէզքիւր թէբսինին իւզէրինտէտէ պիր չիչէ իլէ պիրտէ գատէհ պուլունմագտա իտի։

—Զօճուղում, չունտան պիր գատէհ ճին (պիր ճինո իչկի) իչի վիրինիզ քի պիրազ ըսընասընըզ, - տէտի սիր Բօպէր։

—Թէչէքքիւր իտէրիմ, իչմէք իսթէմէմ, չիւնքի, իւչիւմէքտէ տէկիլիմ տիր, - տէտիքտէն սոնրա ճօն Գօլտէն, աեազ լարընը գավի գավի պասարագ, սուֆատա տիզիլմիշ օլան բօլիսլէրին էօնիւնտէն կիթմէկէ պաշլատը։

Մահքէմէեէ կիթմէք իչին, իտամլարընա հիւքմ օլունմուշ օլան միւճրիմլէրին զընտանլարը էօնիւնտէն կէչմէլէրի լազըմ կէլմէքտէ իտի։

Տահա պիր կիւն էվվէլ մէրդում, Պիւլթօնուն բէք զաղապնաք պիր սուրէթտէ հայդ ըրըշլարընը իշիթմէքտէ իտի։

Հալպուքի օլ անտէ, մէզքիւր սուֆատա տէրին պիր սուսլուգ, հիւքմ իյլէմէքտէ իտի։

ճօն Գօլտէն մահէլլի մէզպուրտան կէչմէքտէ իքէն, պիր մահգունիյէթլէ կիւլիւմսէեիպ վէ պաշընը սալլաեարագ,

—Զանն իտէրիմ քի չիմտի պիչարէ Պիւլթօն պիր սիւքիւնէթ իւզրէ պուլունմագտէ օլմալը տըր - տէտիքտէ, բօլիսլէրտէն պիրի տախի,

—Մէրդում թէքմիլ պիր սիւքիւնէթի հալ վէ պիր բահաթը գալ իւզրէ պուլունմագտա տըր, - տէտի։

ճօն Գօլտէն պունու իշիտինճէ, քէնտի հալի հագգընտա տահա գիեատէ իգնա օլմաեա պաշլատը։

ճինաեէթի մահքէմէսինէ վասըլ օլմագ իչին, էվվէլա հավլիտէն, վէ պատէհու տախի Գուշգաֆէսի թէսմիյէէ օլունան կէչիտէն վէ եախոտ մէզարլըգտան կէչիլմէքլիք իգ թիզա իթմէքտէ իտի։

ճօն ճօլտէն պաշրընը եօգարու գալարրարագ, իքի թարաֆը եիքսէլմէքտէ պուլունան տիվարլար իւզէրինտէ թօբլանան պուլութլար իլէ արալարընտան կէօրիլէն ասիմանըն մանլիկինի կէօրիւնճէ, սինէսինի տօլտուրարագ պիր նէֆէս ալտը, վէ եանը սըրա կիթմէքտէ օլան սիր Բօպէրէ խիթապէն տախի,

—Տօղրուսու, չուրատան կէչիպտէ պիրազ հավա ալմագլըգ, պիր գատէհ ճին իչմէքլիքտէն տահա իեի տիր, -տէտի։

Պու հիւզնէնկիզ ճէմիյէթին էօնիւնտէն կիթմէքտէ օլան պիր կարտիէն, Գուշ-գաֆէսի նամ մահէլլին գաբուսունու աչտը։

ճօն Գօլտէն, մէզքիւր զարիպ իւլ հալ կէչիտտէն իչերի կիրտիքտէ, իքի նէֆէր մահպուսլարընը, եէրտէքի իրի իրի տէօչէմէ թաշլարընտան պիրինի գալտըրմաեա չալըշտըգլարընը կ՝օրտիւ, վէ սիր Բօպէրէ խիթապէն,

—Պունլար նէ՞ եաբմագտա տըրլար, - տէյլ սիւալ իյլէտի։

Հալպուքի իքինճի կուվէրնէօր մէրդումա հիչ պիր ճէվապ վիրմէտիքտէն պաշգա, բօլիսլէրէ պաղըրարագ տախի,

—Հա՛յտէեինիզ, պիրազ չաբո՛ւգ եիւրիւեիւնիւզ, - տէտի։

Կէրչի ճօն Գօլտէն, մէզքիւր թաշընը գալտըրըլմասընընն սէպէպինի պիլմէքտէ տէկիլ իտի, լաքին, պու ճիւմլէ իլէ տախի իւզէրինտէ կիզլի պիր տէհչէթի էսէրի հիսս իյլէմէքտէ իտի,

ճինաեէթի մահքէմէսինին գաբուսու թէքմիլ աչըլմըշ իտի։

Մահէլլի մէզպուր ատէթա պիր պիւեիւքլիւքտէ վէ ատի պիր հալտէ պուլունմագտա իտի։

Սամիին, եանի մուհաքէմէեի տի՛նէեէճէք օլան էհալի, Նիուկէյթ սօգաղընա աչըլմագտէ օլան պիր գաբուտան, վէ հաքիմլէրտէ տիկէր պիր գաբուտան, վէ միւթթէհիմ պուլունան քէս տախի, զիքրի կէչէն Գուշ-գաֆէսի նամ մահէլլէ քիչատ օլունմագտէ պուլունան իչիւնճիւ պիր գաբուտան կիրմէքտէ իտի։

Ժիւրիլէր (գուրա իլէ էհալի իչինտէն տավէթ օլունան եէմինլի մուվագգաթ հաքիմլէր) քէնտի գանաբէլէրինտէ, վէ ասըլ հաքիմտէ քէնտի քիւրսիսինտէ օթուրմագտա իտի։

Վէ կէրչի պիր չօգտա տիչարը հէյճան օլմուշ սամիին (տիյնէեի) պուլունմագտա իտի իսէտէ, ասլա սէս չըգարմաեըպ, քէմալի սիւքիւթ իւզրէ տուրմագտա իտիլէր։

Ինկիլիզ էհալիսինին ատէթինտէն տիր, հէր մահէլլտէ, իսթէր թէաթրօտա օլսուն վէտէ իսթէր մահքէմէտէ, տաեիմա սուս տուտուր, վէ ասլա կիւրիւլտիւ իտէրէք հիւսնի նիզամընն պօղուլմասընա պիր սէպէպիյէթ վիրմէքլիկի տիւշիւնմէզ։

(Տէվամ)